

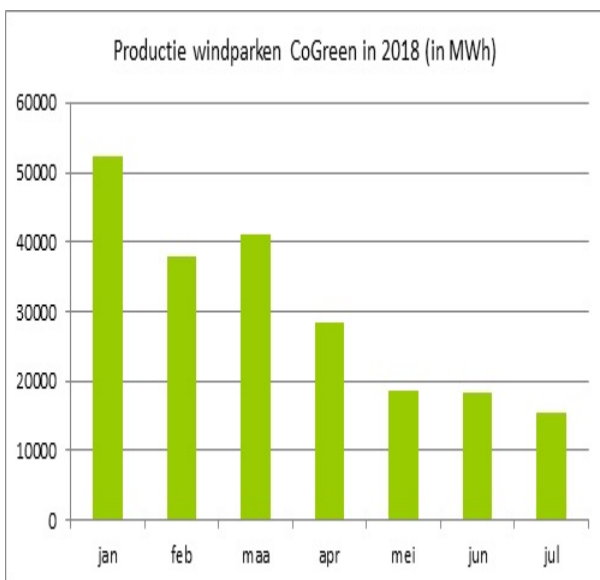

Deze 15de nieuwsbrief over Electrabel CoGreen is alweer goed gevuld. Hij bevat informatie over de productie van de bestaande CoGreen windparken, de uitgekeerde dividenden, de invloed van de weersvoorspellingen op de activiteiten van ENGIE, alsook een artikel over vleermuizen.

Leest u graag nog eens de vorige nieuwsbrieven? Die vindt u op de [website van Electrabel CoGreen](#). We wensen u alvast veel leesplezier.

ENERGIEPRODUCTIE 2018

In de periode januari-juli 2018 produceerden de 22 windparken van Electrabel CoGreen tezamen 212 000 MWh elektriciteit, voldoende voor 104 000 gezinnen. Zoals de grafiek aantoont, zijn de wintermaanden betere “windmaanden” dan de zomermaanden. Wilt u graag elke maand een update van de productiegegevens per park, neem dan regelmatig een kijkje op onze [website](#).

DIVIDEND COGREEN

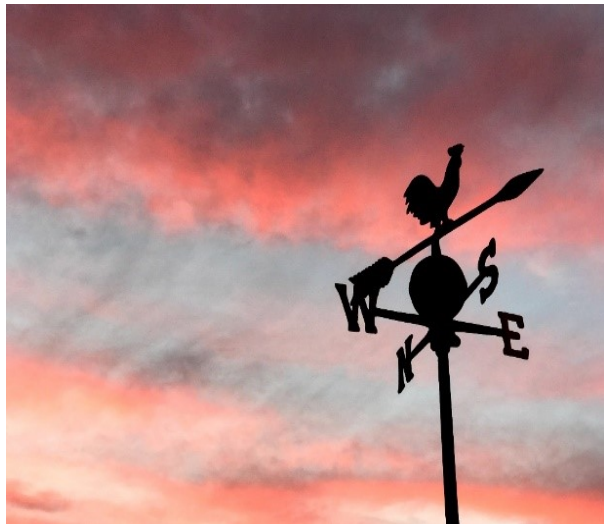
Op de gewone algemene vergadering van Electrabel CoGreen van 15 juni 2018 werd de verdeling van een dividend van 142 790,06 euro voor het boekjaar 2017 goedgekeurd. De aandeelhouders ontvingen per aandeel van 125 euro, volgend dividend (dat wettelijk begrensd is tot 6%):

Park	€aandeel
Zelzate Gent	5,55
Zwevegem Harelbeke	5,53
Darsen	4,30
Frasnes-Lez-Anvaing	6,79
Genk Zuid	4,87
Belgicastraat	7,50
Gingelom	7,50
Pathoekeweg	4,56
Lochristi Zele	5,75
Poperinge	7,50
Ravenshout	3,58
Sint-Pieters-Leeuw	3,55
Sint Gillis Waas	7,50

Olen	5,46
Westerlo	4,21
Wielsbeke	5,64
Wuustwezel	7,50

Weersvoorspellingen maken deel uit van ENGIE's day-to-day business

Het klimaat speelt een steeds grotere rol in de activiteiten van ENGIE. Het is zelfs zo dat ENGIE een speciaal team heeft dat de weersomstandigheden zeer nauwgezet opvolgt. Om de energienoden van onze klanten op elk moment optimaal te kunnen dekken, volgt ENGIE de temperatuurschommelingen en de productie op basis van de voorspellingen inzake wind en zon op. Ze doet daarvoor beroep op haar meteorologische experts wiens taak is om de volatiliteit en onvoorziene weersomstandigheden zo goed mogelijk te monitoren en te beheren. Ze volgen de weersvoorzichten dagelijks op, maar ook op de lange termijn (2 à 3 weken).

Ze doen dit ook voor de omringende landen gezien de Belgische markt een geïnterconnecteerde markt is. De markt stopt dus niet aan de landsgrenzen... We hebben belang bij nauwkeurige weersvoorspellingen, want bij onnauwkeurige voorspellingen kunnen de prijzen immers heel snel de hoogte ingaan.

De hitte kan een impact hebben op het verbruik ...

Bij extreem warme temperaturen verbruiken vooral residentiële klanten en kantoorgebouwen meer energie en dit vooral door een verhoogd gebruik van ventilatoren en airco. De consumptie van de gezinnen ligt op dergelijke momenten 5 à 10% hoger dan bij normalere temperaturen. Het lokale productiepark van ENGIE Electrabel moet daar optimaal op afgestemd worden. Elia had in juli in de media aangegeven dat ondanks de hitte die er toen heerste er toen geen grote verbruikspieken waren; veel mensen nemen in de grote vakantie verlof en in België beschikken minder mensen over airco in huis in vergelijking met andere landen.

... maar ook op de productie van elektriciteit

- **Stijging elektriciteitsproductie uit zonnepanelen**

De sterke zon tijdens de zomer doet de elektriciteitsproductie op basis van zonnepanelen zeer sterk stijgen. Volgens cijfers van Elia was de maand juli goed voor een record van 553 GWh aan zonne-energie. Op 28 juli om 15.28 uur was 45% van de elektriciteitsbelasting in ons land afkomstig van zonne- en windenergie, ook al een record.

De stijging van het aantal klanten met zonnepanelen heeft een belangrijke impact op de manier waarop ENGIE Electrabel haar productiepark beheert. Er moet immers rekening gehouden worden met het geschatte verbruik van klanten met zonnepanelen die bij heel veel zonneproduktie geen elektriciteit meer van het net afnemen, maar hun eigen elektriciteit produceren met de zonnepanelen die op hun dak liggen, en de overtollige elektriciteit in het net injecteren.

- **Gascentrales op een lager pitje**

Aan onze productiezijde zelf zorgt het warme weer er voor dat onze centrales minder elektriciteit produceren door een verminderde koelcapaciteit. In gascentrales worden bepaalde installaties gekoeld met water. Omdat de gascentrales van ENGIE modern zijn, is er minder koeling nodig dan bij centrales van een oudere generatie. De temperatuur van dit koelwater wordt, net zoals bij onze kerncentrales, constant gemonitord. Bij onze gascentrales kan er een productieverlies optreden van 5 à 10%.

- **Kerncentrales hebben nog voldoende marge**

Ook de productie van onze kerncentrales kan in functie van de temperatuur aangepast of gemoduleerd worden. Daarvoor houden onze experts de temperatuur van het koelwater nauwlettend in de gaten. Bij extreem warme temperaturen zijn er extra maatregelen nodig om de temperatuur van het geloosde koelwater van de centrales laag te houden.

De wettelijke bepalingen omtrent het geloosde koelwater variëren per regio. Ze kunnen ondermeer afhankelijk zijn van de lokale fauna en flora, de temperatuur en het debiet van het water. We moeten voor de temperatuur van het geloosde water steeds de voorgeschreven limieten respecteren, die ook opgenomen zijn in de uitbatingsvergunning van de centrale. Via online metingen wordt dit continu opgevolgd.

Recent kwam in de media aan bod dat Franse kerncentrales stilgelegd moesten worden door de hittegolf omdat de temperatuur van de rivieren die het koelwater voorzien, te hoog is opgelopen. Onze Belgische kerncentrales hadden nog wat marge en hoefden niet stilgelegd worden. Bovendien zijn ze minder afhankelijk van rivierwater dan de Franse. Koeltorens zorgen immers voor bijkomende koeling van het water en we beschikken over extra koelsystemen.

Impact op de prijzen

Doordat onze klanten iets meer verbruiken, onze thermische centrales en windparken minder produceren en we minder energie kunnen invoeren uit het buitenland, geldt hier de wet van vraag en aanbod wat resulteert in hogere prijzen op de markt. We zien prijzen van boven 64 euro per MWh op Belpex. Tijdens de middagperiode kan dit slechts voor een deel gecompenseerd worden door een hogere productie bij de zonnepanelen.

Interactie hernieuwbare energie en natuur: windturbines en vleermuizen

Windturbines en windparken worden gebouwd om op een duurzame manier energie op te wekken. De aanwezigheid van windturbines kan echter gevolgen hebben voor bepaalde soorten vleermuizen.

Hoe zit dit nu precies?

Vleermuizen kunnen zeer oud worden, soms ruim dertig jaar. Jaarlijks hebben ze echter maar een klein aantal nakomelingen: gemiddeld één jong per jaar.

De lange levensduur en het kleine aantal nakomelingen zorgen er voor dat een sterfte door een additionele factor, zoals een windturbine, op termijn belangrijke gevolgen kan hebben voor de populatie van vleermuizen.

Is elke vleermuis in gevaar?

Of er een risico is voor een vleermuis nabij een windturbine, hangt van verschillende factoren af. Vooreerst is veel afhankelijk van de soort. Sommige soorten vliegen en jagen op lage hoogte (onder 35 meter) en komen niet in de buurt van de wieken. Andere soorten foerageren dan weer op grotere hoogte en komen in de gevarenzone. Sommige soorten hebben hun habitat en jachtgebied nabij een windturbine, andere soorten zijn eerder blootgesteld wanneer een windturbine op hun trekroute ligt (net zoals vogels hebben ook sommige vleermuizen een trekroute).

Daarnaast is ook de omgeving belangrijk. Vleermuizen houden zich vooral op nabij bomen en bosrijk gebied. Indien er grote groepen bomen of bossen zijn op minder dan 100 meter afstand van een turbine, is er veel meer kans op aanvaringen dan in bijvoorbeeld een open veld.

Wat trekt vleermuizen aan nabij windturbines?

Vleermuizen vliegen vaak rond dicht bij de draaiende wieken, op zoek naar vliegende insecten. De warmte van de generator in de gondel van de windturbines, alsook eventuele lichtbepaling trekt insecten en bijgevolg ook vleermuizen aan.

Waarom ontwijken de vleermuizen de windturbines niet?

Voor vleermuizen is het moeilijk om de wieken tijdig en correct te detecteren. Vleermuizen horen met echolocatie (ultrasone geluidsgolven), zoals een radar. Ze vliegen vrij traag en hoewel ze objecten heel goed kunnen detecteren, is dit op kortere afstanden. De tippen van de wieken komen bij hoge windsnelheden erg snel op een vleermuis af. Het lukt hen misschien nog wel net om een eerste draaiende wiek te ontwijken, maar de volgende wiek komt er zo snel aan dat de kans op aanvaring reëel is. Onderzoek toont aan dat naast sterfte door directe aanvaring, er ook slachtoffers mogelijk zijn door de luchtdrukverschillen rond de wieken (dit leidt tot orgaanbeschadiging, zoals een klaplong).

Wanneer is het risico het grootst?

Vleermuizen zijn niet het hele jaar door en in alle omstandigheden actief. Het grootste risico op aanvaringen met de windturbines doet zich voor tussen april en oktober, vooral dan in de zomermaanden wanneer de temperatuur hoog is. Daarnaast zullen vleermuizen minder vaak op jacht gaan bij hogere windsnelheden of wanneer het regent. Wanneer ze op jacht gaan, is dat vooral tijdens de eerste en laatste uren van de nacht.

De aanvaringskans is dus sterk afhankelijk van de periode van het jaar, de periode van de nacht de windsnelheid, de temperatuur en de neerslag.

Hoe voorkomen we vleermuislachtoffers nabij windturbines?

Als uitbater van een windturbine kunnen we meerdere soorten maatregelen nemen indien er een risico is op aanvaringen met vleermuizen daar waar de windturbine staat:

- Bridage instellen ► concreet betekent dit bvb. dat de windturbine wordt stilgezet tussen april en 31 oktober, van zonsopgang tot zonsondergang, bij temperaturen boven de 8°C, bij windsnelheden minder dan 6 m/s en wanneer het niet regent (de exacte parameters kunnen verschillen per regio/periode van het jaar). Deze maatregel wordt het vaakst toegepast.
- Bat-detectie plaatsen ► via een actieve detectie van vleermuisaanwezigheid kan de turbine gerichter gestuurd en gestopt worden, zodat er enkel productieverlies is bij reële aanwezigheid van vleermuizen in de buurt. Deze technologie is nog niet algemeen in gebruik.
- Pré- en postmonitoring uitvoeren ► voor en na het plaatsen van de windturbine wordt de aanwezigheid van vleermuizen opgevolgd, alsook het aantal slachtoffers dat teruggevonden wordt rondom de windturbine. Dit helpt een beter beeld te geven van de impact van de turbine (meten is weten).
- Compenserende maatregelen nemen ► indien er lokaal een negatieve impact is van de windturbine op de natuur, kan dit elders gecompenseerd worden door stukken natuur aan te planten, boeren aan te moedigen hun gronden te cultiveren op een manier die voordelig is voor vleermuizen, etc. Dit wordt voornamelijk in Wallonië toegepast.

Al deze maatregelen brengen voor de uitbater natuurlijk ook een kost met zich mee (productieverlies, dure investeringen, etc.). Deze kost is niet te verwaarlozen, maar maakt deel u

van het evenwicht dat gecreëerd moet worden tussen het winnen van hernieuwbare energie en het behouden van de natuur.

